

Educație între egali
în domeniul sănătății reproducerii și sexualității
pentru tinerii seropozitivi din Romania

Proiect pilot

RAPORT FINAL

Ianuarie 2007

CUPRINS

Introducere	3
Cadru general	4
Etapele proiectului pilot și principalele rezultate obținute	5
1. Evaluarea nevoilor de informare/ formare a peer-educatorilor	5
2. Dezvoltarea intervenției de formare a educatorilor între egali	8
2.a. Elaborarea conținutului atelierului	8
2.b. Selecția participanților	9
3. Evaluarea sesiunii de formare a educatorilor între egali	9
3.a. Evaluarea nivelului de cunoștințe pre- și post-formare	10
3.b. Evaluarea gradului de satisfacție al participanților	11
Concluzii și recomandări	13
ANEXA 1	15
ANEXA 2	17
ANEXA 3	18
ANEXA 4	21
ANEXA 5	22

Motto: „
*Asociația noastră a încercat să
răspundă problemelor cu care se
confruntă tinerii adolescenți privind
educația sexuală dar nu toți au luat
această problemă în serios.*”

Membru UNOPA

Introducere

Problematika legată de sănătatea reproducerii și sexualității la tinerii seropozitivi din România nu poate și nu trebuie să fie neglijată de organizațiile neguvernamentale care se adresează acestei populații țintă, dar nici de structurile guvernamentale din domeniul sănătății. Complexitatea, seriozitatea și importanța eventualelor efecte negative pe care le-ar aduce o abordare superficială și ineficientă a acestui grup, consecințelor individuale și societale ale acestei situații, impun găsirea celor mai bune mecanisme și abordări pentru prevenirea în continuare a răspândirii HIV/SIDA și asigurarea unei vieți reproductive și sexuale pentru toți cetățenii români, indiferent de statusul lor serologic.

UNOPA este permanent preocupată să vină în întâmpinarea nevoilor emergente ale membrilor săi și deci ale organizațiilor sale membre. Una din axele Planului Strategic UNOPA pentru 2006-2010 se referă la creșterea capacității organizațiilor membre UNOPA de a furniza servicii de peer-education și suport psiho-social pentru beneficiarii săi. De aceea UNOPA a dorit să facă pași activi pentru a-și dezvolta treptat capacitatea instituțională pentru a răspunde eficient și la timp nevoilor beneficiarilor cărora li se adresează, prin dezvoltarea graduală la nivel local a unei componente de servicii bazată pe „educatori între egali”, selectați din rândul tinerilor seropozitivi membri UNOPA care odată selecționați și formați să poată servi ca persoane resursă în teritoriu, în cadrul organizațiilor membre UNOPA.

Astfel, în perioada mai–septembrie 2006, UNOPA a dezvoltat și implementat o intervenție pilot ce a vizat dezvoltarea capacității instituționale a organizațiilor sale membre de a oferi tinerilor seropozitivi din România servicii de peer-education (educație între egali) privind sănătatea reproducerii și sexualității. Acest proiect pilot a avut ca scop sprijinirea eforturilor UNOPA de a veni în întâmpinarea nevoilor specifice ale beneficiarilor săi care ating vârsta adolescenței sau tinereții. Promovând astfel dreptul tinerilor seropozitivi de a li se asigura accesul la informații și cunoștințe de calitate privind sănătatea reproducerii/planificarea familială.

Proiectul pilot a fost conceput și implementat cu sprijin tehnic din partea Institutului de Cercetare și Formare JSI (JSI R&T), Reprezentanța România și a beneficiat de finanțare din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul „Inițiativei pentru Sănătatea Familiei în România”.

ISFR, program finanțat de USAID și implementat de JSI R&T face eforturi de a sprijini dreptul cetățenilor români, inclusiv a persoanelor care trăiescu cu HIV/SIDA (PTHS), dreptul de a avea acces la informații de calitate, centrate pe client privind sănătatea reproducerii și sexualității. În acest sens, ISFR a susținut eforturile locale precum cele ale federației UNOPA de asumare a unui rol activ în promovarea drepturilor la o viață sexuală și reproductivă sănătoasă, ca parte integrantă a drepturilor fundamentale ale omului.

Cadru general

România este o țară cu un profil epidemiologic mai special în ceea ce privește infecția cu HIV/SIDA, fiind caracterizată de un număr mare de cazuri de copii seropozitivi ce au fost infectați iatrogen în anii 1980. Ei ating pe rând vârsta adolescenței și vor deveni, în cele din urmă, tineri cu o viață sexuală activă.

În plus, în primul semestru al anului 2006 s-au înregistrat 181 de cazuri nou depistate de HIV/SIDA, cele mai multe cazuri (63 persoane) având vârsta cuprinsă între 15-19 ani¹. Un număr de 11.352 cazuri de PTHS² au fost oficial raportate³ ca fiind în viață la data de 30 iunie 2006. Dintre aceștia făceau parte 3249 persoane de sex masculin și 2734 persoane de sex feminin, cu vârste cuprinse între 10 și 24 ani. O mare parte a acestor copii, adolescenți și tineri seropozitivi sunt membri și beneficiari ai UNOPA.

Una dintre principalele probleme cu care s-au confruntat persoanele HIV seropozitive este discriminarea în cazul accesării serviciilor medico-sociale, dar și în viața socială în general. Pe parcursul ultimilor ani UNOPA a deținut un rol activ în promovarea drepturilor socio-economice și medicale ale PTHS, în combaterea stigmei și discriminării acestora.

UNOPA este preocupată și de faptul că tinerii seropozitivi nu dețin suficiente cunoștințe și abilități care să îi ajute să adopte comportamente lipsite de riscuri din perspectiva sănătății lor reproductive, cu atât mai mult cu cât tinerele femei seropozitive care devin gravide au nevoie de informații și îngrijiri speciale pentru a se putea proteja adecvat pe ele cât și starea de sănătate a produsului de concepție. Pentru o tânără seropozitivă consecințele negative asupra stării de sănătate asociate unei sarcini pot fi importante și nu întotdeauna favorabile. În cazul în care gravida seropozitivă nu primește tratament antiretroviral adecvat și nu își ia măsurile de precauție care se impun, copilul poate să contracteze virusul purtat de mamă cu o probabilitate de 25-30%. La debutul proiectului UNOPA era informată din teritoriu că unele adolescente seropozitive, beneficiare ale organizațiilor sale membre, s-au aflat în situația de a avea o sarcină nedorită. Unele dintre aceste tinere femei au optat pentru întreruperea cursului sarcinii, altele au ales să dea curs sarcinii, dar au existat și cazuri în care nou-născutul a fost abandonat în spital sau în maternitate. Organizațiile membre UNOPA au transmis către Federație semnale privind nevoia de creștere a capacității locale de a facilita accesul persoanelor seropozitive la informație/educație din domeniul sănătății reproducerii/planificării familiale. Problematika precum cea legată de reducerea riscului de sarcină nedorită la tineretul HIV pozitiv, în special la tinerele HIV pozitive au fost semnalate din teritoriu ca fiind o temă de mare interes pentru beneficiarii UNOPA. Organizațiile membre UNOPA din Galați, Medgidia, Târgu Mureș sunt exemple de organizații care au lucrat și lucrează cu femei HIV pozitive gravide și care consideră că nu au fost capabile să răspundă cu eficacitatea acestor nevoi emergente ale tinerilor HIV pozitivi și, în special, nevoilor tinerelor femei seropozitive care ar trebui să beneficieze de sprijin adecvat din partea organizațiilor membre UNOPA.

¹ Ziarul Gandul, 13 octombrie 2006

² Persoane care trăiesc HIV/SIDA

³ Sursa: Compartimentul pentru Monitorizarea și Evaluarea infecției HIV/SIDA în România

Etapele proiectului pilot și principalele rezultate obținute

În prima fază a proiectului pilot, echipa UNOPA a urmărit evaluare nevoilor instituționale ale organizațiilor sale membre, din perspectiva problemelor cu care se confruntă beneficiarii UNOPA. Rezultatele evaluării realizate în perioada 15 aprilie – 31 mai 2006 au servit federației UNOPA în conceperea și implementarea celorlalte activități incluse în proiectul pilot, așa încât intervențiile propuse să poată răspundă cât mai bine solicitărilor și nevoilor reale din teritoriu, atât ale persoanelor beneficiare cât și cele ale organizațiilor afiliate Federației.

Structura și conținutul activităților de informare și formare a peer-educatorilor în domeniul sănătății reproducerii și sexualității au fost elaborate cu asistență tehnică din partea JSI R&T. Următoarele etape ale proiectului au fost reprezentate de implementarea efectivă a activităților de formare a peer-educatorilor, precum și de evaluarea atelierului de formare la care au participat un număr de 20 de tineri seropozitivi, membri UNOPA.

1. Evaluarea nevoilor de informare/ formare a peer-educatorilor

Nevoile organizațiilor membre UNOPA de informare și de formare a unor peer-educatori au fost identificate de către echipa UNOPA prin aplicarea unui chestionar standard de evaluare (*Anexa 1*).

Structurarea chestionarului s-a făcut pornind de la informările primite de la organizațiile sale membre, prin care se solicita sprijin pentru a putea răspunde eficient la problemele semnalate de membrii și beneficiarii săi. S-a semnalat că tinerii adolescenți seropozitivi au numeroase întrebări legate de aspecte ce țin educația sexuală și sănătatea reproducerii, că își doresc răspunsuri pertinente la întrebări precum: cum se poate preveni o sarcină nedorită, ce presupune creșterea unui copil mai ales atunci când mama este la fragedă vârstă a adolescenței, care metode contraceptive pot fi folosite de persoanele seropozitive ținând cont de faptul că acestea se află în tratament permanent cu antiretrovirale, cum se manifestă și cum pot fi prevenite infecțiile cu transmitere sexuală și infecțiile aparatului reproducător etc.

UNOPA a distribuit chestionarul standard de evaluare celor 24 de organizații afiliate Federației. Un număr de 20 de organizații membre au completat și au transmis chestionarul completat, rata de răspuns fiind de 83% (lista celor care au dat curs chestionarului este inclusă în *Anexa 2*). Chestionarele completate de organizațiile membre UNOPA au fost centralizate la sediul UNOPA (*Anexa 3*). În secțiunea de mai jos sunt prezentate în sinteză informațiile⁴ colectate prin intermediul chestionarelor primite de la cele 20 organizații afiliate UNOPA.

Din centralizarea chestionarelor transmise s-a constatat că 50% dintre organizațiile respondente s-au confruntat cu situații în care tinere adolescente seropozitive li s-au adresat pentru sprijin și suport privind aspecte legate de sănătatea reproducerii/planificare familială. În perioada 2002-2006, 10 organizații membre UNOPA s-au confruntat cu cazuri de adolescente seropozitive însărcinate; (în total 48 de cazuri de adolescente seropozitive însărcinate). Așa cum reiese din graficul alăturat, cinci organizații au avut între 2-5 astfel de cazuri, patru organizații au

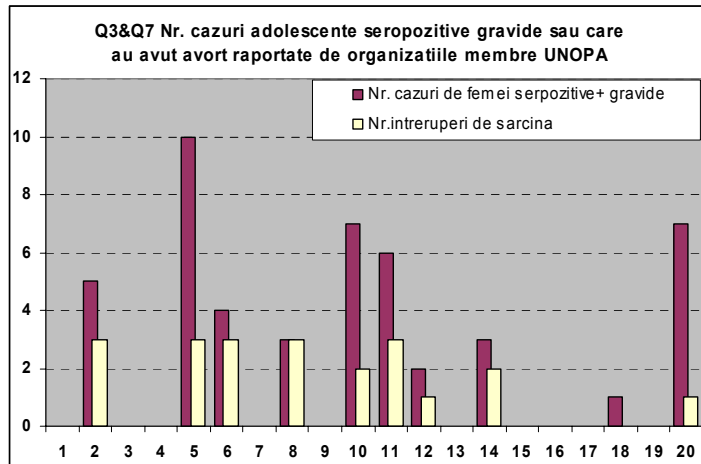
⁴ Sursa datelor: UNOPA, Bd. N. Bălcescu nr. 24, sc. C, et. 2, ap. 7, interfon (II)7, sector 1, cod 010053, București, Tel/Fax: (004 021) 319 93 29, e-mail: unopa@unopa.ro, www.unopa.ro

înregistrat între 5 și 7 cazuri fiecare, iar una dintre organizații a avut de-a face cu 10 beneficiare seropozitive însărcinate.

Una dintre organizații a raportat cazuri apărute la persoane foarte tinere (15 sau 16 ani), iar majoritatea organizațiilor au raportat faptul că parte dintre tinerele femei gravide au optat pentru întreruperea cursului sarcinii. Per total acestea au avut cunoștință despre 21 cazuri de tinere femei seropozitive care au solicitat avortul pentru evitarea unor sarcini nedorite.

Două dintre organizațiile participante la evaluare au notificat faptul că doi copii proveniți dintr-o astfel de sarcină dusă la termen de mame seropozitive au fost abandonați în maternități.

Totuși, una dintre organizații a raportat ca 5 din 6 femei seropozitive care li s-au adresat pentru sprijin și care au dus la termen sarcina, au dat naștere la cinci copii sănătoși, cel de-al șaselea copil fiind prea mic pentru a i se putea stabili la finalul proiectului statusul seronegativ.

Din răspunsurile primite s-a observat că în general toate organizațiile care s-au confruntat cu astfel de situații au trebuit să ofere un anumit grad de sprijin prin consiliere psiho-socială nu doar tinerei femei în cauză, dar uneori chiar și părinților acesteia. Unele organizații au declarat că s-au implicat în facilitarea relației cu medicul ginecolog și infecționist, sau au încurajat femeia să se adreseze medicului specialist în vederea urmăririi sarcinii.

Răspunsurile privind gradul de cunoaștere a consecințelor unei sarcini nedorite în rândul tinerelor seropozitive ar putea fi sintetizate prin: „unele da, dar cele mai multe nu”. Parte dintre respondenți nu și-au putut formula o opinie în acest sens, neștiind care este situația din acest punct de vedere. Într-un model similar s-au înscris opiniile privind gradul de cunoaștere a tinerelor seropozitive în ceea ce privesc infecțiile cu transmitere sexuală.

Un număr de 6 organizații au răspuns că metodele contraceptive (moderne și tradiționale) sunt insuficient cunoscute de către tineri, și în nici un caz de către toți tinerii seropozitivi.

Întrebați fiind care este părerea lor privind gradul de informare al tinerelor seropozitive din organizațiile lor referitor la metodele de prevenire a sarcinilor nedorite, majoritatea respondenților din organizațiile membre au răspuns prin ”nu știu”, în timp ce alții au punctat că:

- nu toate tinerele au cunoștințele necesare privind metodele de contracepție disponibile, sau
- cunoștințele pe care le au sunt insuficiente, deoarece nu cunosc toate metodele de planificarea familială disponibile.

Din cei 20 de respondenți 19 au afirmat că au cunoștință de cupluri discordante, și anume cupluri în care unul dintre parteneri este HIV+ iar celălalt este seronegativ. Șapte dintre aceștia au punctat faptul că nu au convingerea că aceste cupluri ar fi suficient informate. Este posibil că aceia care au răspuns pozitiv se refereau

probabil la dubla protecție pe care o poate oferi prezervativul în cazul acestor cupluri discordante.

Sută la sută dintre cei chestionați au fost de acord cu faptul că peer-educatorul ar putea ajuta organizația să răspundă mai eficient problemelor cu care se confruntă tinerii adolescenți din ziua de astăzi și să îi ajute pe aceștia să își găsească răspunsurile la o multitudine de întrebări legate de viața lor reproductivă și sexuală, să îi ajute în „*planificarea unei vieți de cuplu adecvate în contextul HIV/SIDA*” și ITS-uri.

Toate cele 20 de organizații au apreciat că au nevoie, într-o mare măsură, de o tânără seropozitivă/tânăr seropozitiv din cadrul organizației lor care să fie instruit(ă) ca peer-educator, capabil(ă) să furnizeze informații despre educația sexuală și sănătatea reproducerii celorlalți tinerii seropozitivi.

Motivațiile în favoarea dezvoltării unui grup de peer-educatori tineri în sânul organizațiilor membre UNOPA sunt date chiar de respondenți, după cum urmează:

- ✘ „*se cunosc bine între ei și că au vârste apropiate, pot să discute liber aceste probleme fără anumite rețineri pe care le-ar avea față de niște persoane străine*”
- ✘ „*se confruntă cu aceleași probleme ca și tinerii, practic peer-educator-ul este o voce care se ridică din mijlocul lor, le cunoaște suferințele și cunoaște modalitățile prin care să se facă auzit și înțeles*”;
- ✘ permit „*diminuarea cadrului formal (consilier-client), .. oferirea unui exemplu personal și diminuarea barierelor*” cu o „*mai bună relaționare*” cu beneficiarii;
- ✘ „*probabil că adolescenții ar fi mult mai deschiși față de o persoană cu același statut și de vârstă apropiată, fiind în aceeași situație probabil că s-ar raporta la cu totul alte concepte decât un specialist adus pentru informarea tinerilor*”
- ✘ „*fiind de vârsta lor și tot o persoană seropozitivă mă gândesc că ar asculta-o și ar respecta ceea ce i-ar spune acest lider*”.

Respondenții au propus și modalități concrete prin care considerau că peer-educatorul se poate implica în relația cu tinerii beneficiari în scopul informării și educării acestora, și anume prin:

- ✘ întâlniri de grup pe teme de interes general, eventual cu întrebări și răspunsuri,
- ✘ întâlniri individuale pe teme de interes special în condiții de intimitate,
- ✘ participarea la grupurile de suport,
- ✘ distribuirea de materiale informative și educative,
- ✘ referire către cabinetele de planificare familială sau către specialist,
- ✘ participarea la unele schimburi de experiență,.

Unul dintre cei chestionați afirma că „*un peer-educator ar putea să îi ajute pe tinerii adolescenți din asociație organizând întâlniri cu aceștia, întâlniri care au un mai mare ecou fiind inițiate tot de tineri ca și ei*”.

În urma analizei răspunsurilor s-au evidențiat următoarele nevoi prioritare ale organizațiilor membre UNOPA:

- ✘ nevoia de a informa tinerii seropozitivi despre metodele de planificarea familială disponibile în vederea prevenirii sarcinilor nedorite,
- ✘ nevoia de informare a tinerilor seropozitivi despre metodele contraceptive specifice statusului lor medical;
- ✘ nevoia de informare a tinerilor seropozitivi despre sarcină și implicațiile pe care aceasta le-ar putea avea asupra stării de sănătate a persoanelor seropozitive;

- ⓧ nevoia de informare a tinerilor seropozitivi despre ITS-uri și posibilele infecții ale aparatului reproducător;
- ⓧ nevoia de informare a tinerilor seropozitivi privind modalitatea de a avea o viață de cuplu armonioasă sănătoasă în cazul în care cuplu este format dintr-un partener seropozitiv și un partener seronegativ;
- ⓧ nevoia organizațiilor membre UNOPA de a putea conta pe cel puțin câte un peer-educator care să furnizeze informații despre educația sexuală și sănătatea reproducerii beneficiarilor afiliați. Motivele pentru care organizațiile membre UNOPA doreau instruirea unei tinere seropozitive sau a unui tânăr seropozitiv pentru a deveni peer-educator/promotor în educația sexuală și sănătatea reproducerii au fost: deschiderea, într-o mai mare măsură, a tinerilor față de o persoană de aceeași condiție (vârstă, status medical, nivel educațional), relaționarea mai ușoară a persoanelor din grupul țintă (peers) cu o persoană la fel ca ei (peer-educatorul); diminuarea barierelor și facilitarea transferului de informații și de bune practici; oferirea unui exemplu personal; cunoașterea modalităților de a atrage, de a fi ascultat și înțeles de către egali lui cu amendarea dezavantajelor pe care le-ar presupune un cadru formal, consilier-client, etc.

2. Dezvoltarea intervenției de formare a educatorilor între egali

Evaluarea efectuată a concluzionat necesitatea de a interveni urgent în sprijinul creșterii capacității organizațiilor membre UNOPA pentru a putea răspunde prompt și eficace nevoilor de informare/abilitare a tinerilor seropozitivi, în vederea promovării unei vieți reproductive și sexuale sănătoase. Strategia aleasă de către UNOPA a fost crearea bazei pentru dezvoltarea unor servicii de peer-education în educația sexuală și sănătatea reproducerii pentru tinerii seropozitivi. S-a decis ca este important să se treacă la următorul stadiu al proiectului pilot, la dezvoltarea intervenției de formare a peer-educatorilor.

Dezvoltarea intervenției de formare a avut în vedere concomitent:

1. Constituirea unui grup de lucru care a inclus și formatori cu experiență în domeniu, inclusiv în lucrul cu tinerii și cu precădere cu cei seropozitivi.
2. Identificarea obiectivelor generale și specifice ale procesului de instruire, adecvarea conținutului atelierului de formare la grupul țintă, având ca rezultat final elaborarea unui suport de curs util dar și atractiv pentru participanți.
3. Selecția riguroasă a participanților - viitori peer-educatori - pe baza unor criterii prestabilite.

2.a. Elaborarea conținutului atelierului

Atelierul de formare „**Dezvoltarea capacității tinerilor seropozitivi din România pentru implementarea programelor de educație între egali în domeniul sănătății reproducerii și sexualității**” s-a desfășurat în perioada 09–14 Septembrie 2006, în localitatea Bran, județul Brașov.

În elaborarea conținutului și programului atelierului s-a ținut cont de:

- ⓧ nevoile de informare și formare identificate de partea organizațiilor membre UNOPA în baza chestionarelor completate de către acestea,
- ⓧ feed-back-ul primit direct de la beneficiari,

⚡ specificul grupului țintă (ex. limitările legate de durata și intensitatea cursului impuse de starea de boală a participanților, vârsta acestora, etc)

⚡ recomandările formatorilor.

A fost luată în calcul necesitatea adoptării unui format de curs care să fie informativ dar și atractiv pentru o grupă de beneficiari aflați la vârsta adolescenței. Cursul și-a propus să înzestreze participanții cu un bagaj de cunoștințe din domeniul sănătății reproducerii și sexualității pe de o parte, dar și să favorizeze consolidarea sau dezvoltarea abilităților necesare pentru munca de peer-educator, să întărească în rândul participanților atitudini pozitive față de egali lor și de nevoile acestora.

Produsul final a fost un suport de curs cuprinzând materiale despre principiile educației între egali, aspecte legate de sex și sexualitate, sănătatea reproducerii și sexualității, inclusiv planificarea familială.

Cursul a fost dezvoltat de către formatorii implicați și specialiștii UNOPA, cu asistență tehnică din partea Institutului de Cercetare și Formare.

2.b. Selecția participanților

La atelier au participat un număr de 20 de peer-educatori. Aceștia au fost selectați împreună cu organizațiile membre UNOPA, dar în selectarea acestora s-a ținut cont de abilitățile și aptitudinile potențiale ale peer-educatorilor care și-au manifestat interesul pentru a participa la atelierul de formare. Întregul proces de selecție s-a derulat în 3 etape:

⚡ În prima etapă a fost trimisă către organizațiile membre UNOPA un *profil al peer-educatorului ideal* (vezi Anexa 4). În baza acestuia, organizațiile membre au identificat persoane țintă;

⚡ A doua etapă a constat în trimiterea către aceleași organizații a unui *chestionar test* care cuprindea întrebări privind motivația de a deveni peer-educator, privind așteptările voluntarilor în cazul în care ar fi selectați ca peer-educatori precum și privind alte aspecte specifice activității unui peer-educator (vezi Anexa 4);

⚡ Etapa finală a constat în distribuirea către organizații a rezultatelor de la testul de selecție pentru tinerii voluntari din organizațiile participante, cu prezentarea modul în care cei interesați îndeplineau criteriile de selecție impuse de profilul ideal al educatorului între egali. În final, un număr de 20 de tineri seropozitivi au fost selectați pentru a participa la atelierul de formare.

3. Evaluarea sesiunii de formare a educatorilor între egali

Dat fiind natura inovativă pentru România a acestui proiect, s-a avut în atenție evaluarea cât mai aprofundată a sesiunii de formare a peer-educatorilor, prin care s-au pilotat practic un concept și o abordare formativă noi pentru UNOPA, elaborate cu sprijin tehnic substanțial din partea JSI/România. Astfel, au fost elaborate instrumente de evaluare menite să permită colectarea de informații cantitative dar și calitative în baza cărora organizatorii să poată beneficia de feedback-ul participanților și să poată trage învățăminte cât mai substanțiale din proiectul pilot.

S-a dorit evaluarea beneficiului informațional al participanților în urma participării la curs, așa încât s-a măsurat și comparat nivelul cunoștințelor participanților la debutul și la finalul cursului, pe baza unui chestionar pre/post test. La chestionar au răspuns 19 din cei 20 de participanți (Anexa 4). Chestionarul a inclus un număr de 10 întrebări, ce au fost elaborate ținând din subiectele tratate la curs.

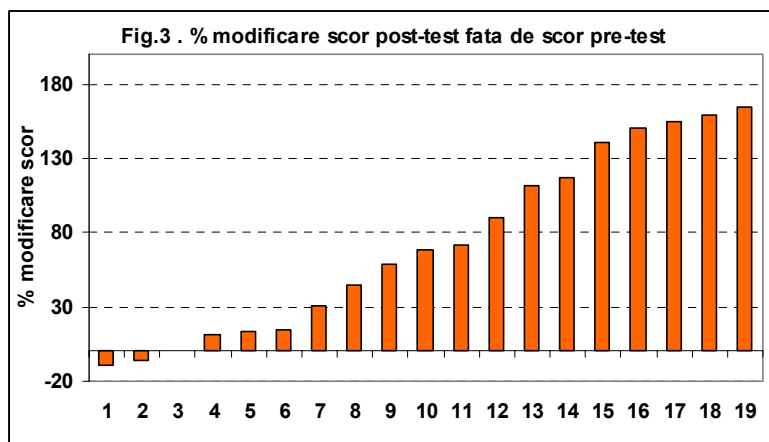
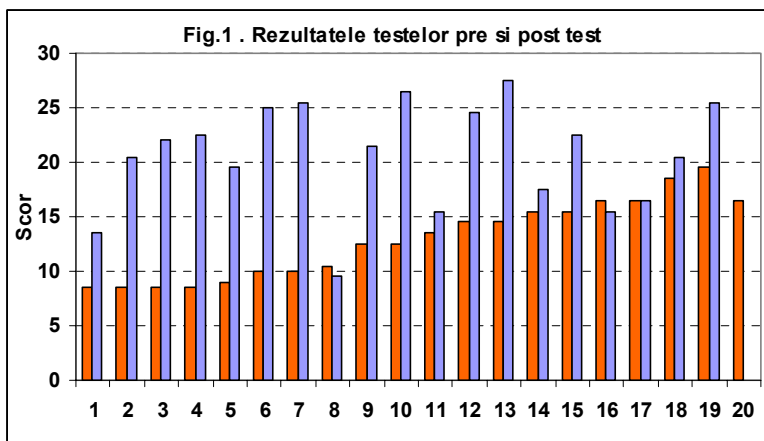
De asemenea, la sfârșitul sesiunii de formare a fost aplicat un chestionar de evaluare (Anexa 5) care cuprindea 2 secțiuni: prima secțiune era formată din 9 itemi cu referire la aspectele tehnice legate de training-, iar a doua secțiune era formată din 6 itemi ce includeau întrebări referitoare la aspectele organizatorice ale training-ului.

Rezultatele obținute prin analiza datelor colectate prin aceste instrumente, analiză efectuată de către UNOPA, sunt prezentate în continuare în acest raport.

3.a. Evaluarea nivelului de cunoștințe pre- și post-formare

În secțiunea de mai jos sunt prezentate în sinteza informațiile⁵ colectate în baza chestionarului de evaluare a nivelului de cunoștințe (pre și post intervenție) completate de 19 din cei 20 de participanți la atelierul de formare. Au fost calculate și analizate atât scorurile medii obținute de grupul de participanți la pre și post test, precum și diferențele dintre scorurile inițial și final pentru fiecare participant în parte.

Scorul mediu al grupului de 19 respondenți la chestionar arată o creștere cu 61% a mediei scorului mediu obținut de grup la sfârșitul cursului comparativ cu scorul mediu inițial (scor mediu final de 20,6 puncte față de scorul mediu inițial de 12,8 puncte).

Graficul de mai sus prezintă scorurile individuale obținute la testele de cunoștințe aplicate la începutul și la sfârșitul cursului. Se poate observa și măsura în care sesiunea de formare a determinat o creștere a nivelului de cunoștințe teoretice ale viitorilor peer-educatori.

Cel de-al doilea grafic prezintă ponderea îmbunătățirii nivelului de cunoștințe la finalul cursului la cei 19 respondenți, prin comparație cu nivelul inițial. Nivelul de cunoștințe pre/post curs a

⁵ Sursa datelor: UNOPA, Bd. N. Bălcescu nr. 24, sc. C, et. 2, ap. 7, , sector 1, cod 010053, București, Tel/Fax: (004 021) 319 93 29, e-mail: unopa@unopa.ro, www.unopa.ro

fost evaluat prin scorurile obținute la chestionarele aplicate înainte și după sesiunea de formare. Două persoane (10%) au înregistrat un salt negativ la testul de cunoștințe, fenomen ce ar putea fi explicat prin lipsa de atenție în completarea chestionarelor sau eventual prin lipsa de interes față de curs, iar un al treilea a obținut același scor la ambele teste. În toate cele 3 cazuri este vorba de tineri care aveau la momentul inițial un nivel de cunoștințe relativ mai ridicat, aflându-se în orice caz în treimea superioară a grupului din perspectiva bagajului de cunoștințelor. După curs, marea majoritate a participanților și-au crescut substanțial bagajul de cunoștințe teoretice, creșterea scorurilor individuale fiind cuprinsă între 30% și 165% față de nivelul inițial.

După cum era de așteptat, cele mai substanțiale creșteri (absolute sau relative) ale nivelului de cunoștințe, apreciate în baza scorurile obținute la post-testare și pre-testare, s-au înregistrat la tinerii al căror nivel inițial de cunoștințe era mai scăzut. Semnificația statistică a creșterii scorurilor post-test față de cele pre-test, a fost dovedită în urma aplicării unui test statistic adecvat (paired T-test)⁶. Testul a demonstrat creșterea statistic semnificativă a scorurilor obținute la post-testare comparativ cu cele pre-test ($p < .001$) și substanțialitatea efectului de creștere a scorurilor înregistrată în urma sesiunii de formare ($\eta^2 = 0,66$)

3.b. Evaluarea gradului de satisfacție al participanților

Chestionarelor menite să evalueze gradului de satisfacție al participanților lor a fost completate de 19 respondenți.

Conform răspunsurilor la prima întrebare, circa șase din zece tineri (11 participanți, 57,6%) s-au declarat ca fiind foarte mulțumiți de măsura în care conținutul cursului, informațiile primite la curs, au răspuns problemelor cu care ei confruntă. Un procent egal din cei formați (58%) au apreciat limbajul și conținutul materialelor de curs primite ca fiind de bună calitate, iar jumătate dintre aceștia (53%) dintre participanți au apreciat prin „excelent” utilitatea materialelor de curs în desfășurarea activității viitoare ca educatori între egali.

Întrebați fiind ce parte din curs li s-a părut cea mai interesantă 37% dintre respondenți au afirmat că toate subiectele prezentate în cadrul cursului au fost interesante, alții optând pentru și raportând subiectele favorite. Unul dintre respondenți afirma următoarele: „*nu mă mai chinui să încercuiesc totul pentru că toate informațiile sunt bine primite - a fost super complex*” și ca acest curs de instruire se numără „*printre cele mai bune*”. Printre subiectele de curs cele mai interesante din perspectiva participanților se numără: valori, atitudini și comportamente, adolescența și modificările specifice perioadei, sănătatea reproducerii și planificarea familială; prezervativul și negocierea utilizării lui, sarcina și îngrijirile necesare, sesiunile practice, precum și sexualitatea și rolurile sexuale. Prin contrast, 8 participanți (42%) au apreciat că nici o parte din curs nu li s-a părut neinteresantă, restul tinerilor identificând unele teme mai puțin interesante din perspectiva proprie, dintre care fac parte și unele din temele menționate mai sus.

⁶ Pentru evaluarea impactului sesiunii de formare asupra scorurilor participanților a aplicarea testului Testul-t pentru eșantioane pereche. Testul a demonstrat o creștere statistic semnificativă a scorurilor obținute la post-testare [Medie=20,61 și Deviație Standard=5,15] față de cele obținute la pre-testare [Medie =12,79, Deviație Standard = 3,61], $t(18)=5.87$, $p < .001$. Indicatorul statistic η^2 a arătat faptul că efectului de creștere a scorurilor a fost foarte substanțial (0,66). Normalitatea scorurilor pre și post test scores a fost testată anterior aplicării testului t pentru eșantioane pereche.

Se poate vedea că, după cum era și normal, părerile tinerilor privind subiectele cele mai interesante/mai puțin interesante au fost împărțite, în sensul că în timp ce unii au răspuns că li s-au părut interesante anumite subiecte din curs, alții au răspuns că li s-au părut mai puțin interesante aceleași subiecte. Aceasta trădează o variabilitate importantă a interesului participanților pentru diferitele subiecte tratate ce ar putea decurge din variabilitatea cunoștințelor deja deținute de ei pe aceste subiecte .

Participanții au fost întrebați care ar fi temele care ar trebui incluse în cursul pentru peer-educatori. Opt dintre ei nu au avut sugestii, 2 au afirmat că tematica abordată a fost suficientă, iar alții au inclus sugestii de tipul:

- 🚫 „integrarea socio-profesională a tinerilor seropozitivi” sau „ce profesii ar putea avea un adolescent seropozitiv când devine adult”;
- 🚫 „puțin mai mult accent pe HIV/SIDA”;
- 🚫 „ar fi foarte bine dacă ar avea loc un training de peer-education pe tema tratamentului ARV”;
- 🚫 aceleași teme dar cu „mai mult timp pentru discuțiile libere”.

Circa patru din cinci cursanți (79%) au afirmat că maniera de organizare a sesiunilor a fost bine adecvată capacității lor de a se concentra și de a putea asimila informațiile predate. Totuși un participant menționa că: „ *timpul sesiunii a fost puțin cam mare și s-au intercalat subiecte; sunt puține șanse de a învăța [n.r. reține] tot ce ni s-a predat - să fie individuală fiecare sesiune, cu o pauză mai măricică de odihnă și gândire*”

Nouă tineri din cei 19 respondenți au apreciat că au lucrat bine cu colegii lor în timpul sesiunilor atelierului, 7 participanți au apreciat lucrul cu colegii în timpul sesiunilor ca fiind excelent și doar 3 participanți din 19 au considerat colaborarea dintre ei și colegii lor în timpul sesiunilor de lucru ca satisfăcătoare.

Tinerii au apreciat favorabil prestața celor doi formatori, afirmând că:

- „ *au explicat foarte bine și am învățat și mai multe pentru a oferi și celorlalți aceste informații*”, sau „ *mi-a dat unele explicații de care aveam nevoie*”, „ *informații clare și concise*”;
- „ *a știut să se facă ascultată, a fost explicită, mi-au plăcut exemplele pe care mi le-a dat*”, „ *au vorbit cu noi pe limbajul și înțelesul nostru*”
- „ *răbdătoare, înțelegătoare, drăgălașă*”, „ *este foarte deschisă, știe să se comporte frumos și comunică cu toate persoanele*” „ *glumeață, inteligentă*”
- „ *super de treaba, cu pofta de viață și s-a văzut că le place ceea ce fac*”
- „ *mi-a plăcut foarte mult*”, „ *un educator marfă*”, „ *cool*”

Întrebați fiind în ce măsură cred că vor pune în aplicare cele învățate ca educatori între egali, majoritatea respondenților și-au afirmat convingerea că se vor folosi integral (8 persoane) sau parțial (7 persoane) de bagajul de cunoștințe și abilitățile dezvoltate prin curs, sau că aveau intenția de a face acest lucru (2 persoane), în timp ce un cursant a apreciat că simte nevoia unei pregătiri suplimentare înainte de a deveni peer-educator. Unul dintre ei spunea: „ *acum am realizat cum stau lucrurile cu peer; este mai greu decât mi-am imaginat dar cu abilitățile pe care cred că le-am dobândit voi pune în aplicare metoda peer - încă o dată jos pălăria în fața celor care fac aceasta meserie*”. Pentru tineri acest curs a constituit o oportunitate de a-și largi aria de cunoștințe și în afara domeniului HIV/SIDA, menționând utilitatea participării la alte sesiuni de formare pe tematică din domeniul sănătății reproducerii și sexualității afirmând spre exemplu: „ *tot timpul am fost interesați de cursuri pe tema HIV/SIDA, deci nu ne-ar strica încă unul în plus pe educație sexuală*” sau „ *sunt cursuri foarte interesante și binevenite*”, „ *să mai facem un astfel de training*”.

Gradul de satisfacție generală a participanților lor cu sesiunea de formare a fost evaluat solicitându-se acestora să atribuie cursului un scor cuprins între 1 și 5 (unde, 1=foarte nemulțumit și 5=foarte mulțumit). Majoritatea tinerilor (58%, 11 persoane) au acordat cursului de instruire scorul 4, declarând-se astfel mulțumiți de curs, iar restul de 42% dintre ei (8 persoane) au acordat cursului scorul maxim, declarând-se astfel foarte mulțumiți de cursul de instruire implementat în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității tinerilor seropozitivi din România pentru implementarea programelor de educație între egali în domeniul sănătății reproducerii și sexuale” implementat de UNOPA cu sprijin tehnic și financiar din parte JSI/USAID.

Concluzii și recomandări

Proiectul pilot și-a propus să ofere UNOPA o oportunitate de dezvoltare a capacității sale instituționale, prin promovarea, evaluarea și adoptarea unui nou tip de serviciu cu un marcat caracter preventiv ce ar trebui oferit persoanelor trăind cu HIV/SIDA de către organizațiile sale UNOPA – serviciul de tip educație între egali în domeniul sănătății reproducerii și sexualității pentru adolescenții și tinerii seropozitivi din România.

Aceast proiect are o valoare formativă și informativă deosebită dată fiind contextul local, deoarece se constituie în prima inițiativă de acest gen derulată în România în domeniul sănătății reproducerii/planificării familiale, cu beneficiari în rândul adolescenților și tinerilor trăind cu HIV/SIDA. Oportunitatea unei astfel de abordări este cu atât mai marcată, cu cât România este singura țară care, în condițiile unei prevalențe reduse a HIV/SIDA, s-a confruntat din anii 1980 cu o problema existenței unui mare număr de copii seropozitivi cu sursă de infecție iatrogenă.

Principalul său beneficiu este dat de faptul că a pus în lumină necesitatea dezvoltării rapide a unor intervenții de formare/informare a tinerilor seropozitivi privind parametrii unei vieți sexuale și reproductive sănătoase, intervenții ce trebuie cât mai bine adaptate nevoilor grupului țintă aflat în tranziție către deplină maturitate psiho-somatică, socio-economică, dar și sexuală.

Necesitatea unor asemenea intervenții derivă din dublul impact și beneficiile anticipate și anume: reducerea riscurilor de îmbolnăvire și/sau efectele negative asupra stării de bine ale persoanelor HIV pozitive în contextul promovării stării de sănătate a populației în general prin prevenirea unor noi îmbolnăviri cu HIV/SIDA spre exemplu prin prevenirea transmiterii virusului pe filieră materno-fetală. În plus, proiectul a oferit cursanților – tineri seropozitivi - nu doar oportunitatea de a se constitui în simpli auditori ai unui curs în urma căruia se presupunea că trebuie să dobândească noi cunoștințe utile în viața lor de zi cu zi, dar și șansa de a-și asuma un rol activ în diseminarea acestor informații către tineri ca ei, de a se constitui în promotori de informații de calitate din domeniul sau formatori de opinie.

Intervenția de formare, implementată în baza unei structuri de curs adaptate grupului țintă, și-a demonstrat eficacitatea în capacitarea interesului tinerilor seropozitivi de a se implica în activități de tip peer-education și în creșterea nivelului lor de cunoștințe în aria sănătății reproducerii și sexualității, inclusiv al planificării familiale, complementate de dezvoltarea abilităților necesare pentru lucrul ca educatori între egali. Din acest proiect pilot UNOPA a desprins învățăminte importante privind modul cum se vede o astfel de inițiativă prin ochii tinerilor beneficiari, privind îmbunătățirile ce pot fi aduse în viitor modelului propus

de proiectul pilot, în scopul maximizării beneficiilor aduse de aceasta abordare pentru grupul țintă, organizație, pentru societate în general.

Maximizarea acestor beneficiilor va fi posibilă doar în condițiile asigurării resurselor necesare pentru consolidarea realizărilor inițiale și dezvoltarea pe mai departe, atât prin sprijinirea peer-educator formați pentru demararea activităților specifice, cât și prin lărgirea bazei de educatori între egali aflați la îndemna UNOPA pentru a veni în întâmpinarea nevoilor beneficiarilor săi. Alți doi piloni extrem de importanți pentru asigurarea succesului intervenției sunt reprezentați de diseminarea adecvată a rezultatelor obținute de UNOPA, precum și crearea de parteneriate strategice cu structurile guvernamentale și/sau alte organizațiile neguvernamentale din domeniu în vederea asigurării accesului tinerilor seropozitivi la servicii de sănătatea reproducerii/planificare familială de calitate, conforme nevoilor și solicitărilor acestora.

ANEXA 1

CHESTIONAR DE EVALUARE

Acest chestionar a fost realizat cu scopul de a identifica organizațiile membre beneficiare în proiect și de a identifica nevoile organizațiilor de informare și de formare a tinerilor seropozitivi privind educația sexuală și sănătatea reproducerii. Vă rugăm să citiți cu atenție următoarele întrebări și să răspundeți cât mai sincer. Vă mulțumim!

Organizația membră UNOPA:

1. Organizația d-voastră dorește să se implice în proiectul « Capacities buildings on HIV youth sexual and reproductive health » ?
 - a) Da, dorește să se implice în acest proiect;
 - b) Nu dorește să se implice în acest proiect;
2. V-ați confruntat cu cazuri de tinere adolescente seropozitive însărcinate ?
 - a) Da
 - b) Nu
3. Dacă da, câte cazuri ați întâlnit ?
 - a) **indicați** numărul.....
4. De cât timp vă confrunțați cu asemenea cazuri ?
.....
5. Cum ați procedat în asemenea situații ?
.....
6. V-ați confruntat cu tinere seropozitive care au făcut întrerupere de sarcină ?
 - a) Da
 - b) Nu
7. Câte dintre tinerele adolescente seropozitive au făcut întrerupere de sarcină ?
 - a) **indicați** numărul.....
8. Câte dintre tinerele seropozitive și-au abandonat copiii în maternități ?
 - a) **indicați** numărul.....
9. Câte dintre tinerele seropozitive adolescente au păstrat copiii ?
 - a) **indicați** numărul.....
10. Credeți că tinerele seropozitive din organizația d-voastră cunosc metode de contracepție specifice persoanelor seropozitive?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Nu știu
11. Credeți că tinerele seropozitive cunosc care sunt consecințele unei sarcini nedorite ?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Nu știu
12. Credeți că tinerele adolescente seropozitive din organizația d-voastră cunosc care sunt infecțiile cu transmitere sexuală (ITS) ?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Nu știu
13. Credeți că tinerele seropozitive din organizația d-voastră cunosc care sunt riscurile de a face cancer de col uterin ?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Nu știu
14. Cunoașteți cazuri de cupluri în care un partener este HIV pozitiv, iar celălalt este HIV negativ ?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Nu cunosc

ANEXA 2

ORGANIZAȚIILE MEMBRE UNOPA PARTICIPANTE LA EVALUARE

Organizație membră UNOPA	Localitate
 Alexiana	Piatra-Neamț
 Andreea	Mediaș
 Angels Hope	Suceava
 Benone	Tg Mureș
 Fundița Roșie	Piatra-Neamț
 Inocența și Speranța	Reșița
 Iris	Vaslui
 Îngerii Pazitori	Medgidia
 Licurici	Giurgiu
 Lizuca	Bacău
 Noi și Ceilalți	București
 Noua Speranță	Petritla
 O rază de lumină	Mangalia
 Pro Karma	Tg Mureș
 Pro Sănătatea	Constanța
 Red Ribbon	Fălticeni
 Speranța copiilor 2000	Bârlad
 Tereza	Botoșani
 Viața și Speranța	Giurgiu
 Zâmbete de copii	Galați

ANEXA 3

PROFILUL PEER - EDUCATORULUI

- Să aibe vârsta cuprinsă între 15-19 ani
- Să aibă minimum 10 clase
- Să știe să utilizeze calculatorul și internetul
- Să fie o persoană plăcută, să fie demn de încredere, să fie lider de opinie, să fie acceptat și respectat de către grupul țintă (persoane seropozitive cu vârste cuprinse între 15 -19 ani)
- Să își accepte statutul de persoană seropozitivă și să îl declare grupului țintă
- Să cunoască legile care privesc PTHS
- Să aibe următoarele atitudini:
 - ✘ Acceptare necondiționată - ființa umană este valoroasă și pozitivă prin esența sa, are capacitatea sau potențialul de a face alegeri responsabile, are dreptul să ia decizii asupra vieții personale și de a-și asuma propria viață; acceptarea este atitudinea de recunoaștere a demnității și valorii personale ale ființei umane, cu punctele tari sau slabe, calități sau defecte, atitudini pozitive sau negative, interese constructive sau sterile, gânduri, trăiri sau comportamente, fără a critica, judeca, controla și mai ales fără a condiționa aprecierea ”*Te voi aprecia, dacă*”
 - ✘ Empatie - transpunera în locul unei alte persoane, de a înțelege modul în care gândește, simte și se comportă o altă persoană. Empatia este atitudinea de a fi “cu” persoana și nu “ca” persoana cealaltă; empatia nu trebuie confundată cu mila sau compasiunea față de o altă persoană în dificultate.
 - ✘ Respect și compasiune pentru PLWHA
 - ✘ Atitudine pozitivă și tolerantă față de PLWHA, dar și față de ideile, opiniile, valorile individuale
 - ✘ Responsabilitate – peer-educator-ul trebuie să își asume responsabilitatea atitudinilor și acțiunilor sale pentru a se putea implica în procesul de peer – education; trebuie să păstreze confidențialitatea datelor sau a informațiilor primite de la „peers” (egalii săi, persoane seropozitive cu varste cuprins eintre 15-19 ani)
 - ✘ Motivație puternică si să manifeste/demonstreze interes, dorință să lucreze cu semenii săi cu „peers” (egalii săi)
 - ✘ Altruism și grijă față de PLWHA
 - ✘ Să dedice muncii lor timp și energie
- Să aibe următoarele abilități :
 - ✘ Abilitatea de a vorbi deschis semenilor săi („peers”, egalilor săi, grupului țintă) despre statul său de persoană seropozitivă
 - ✘ Abilitatea de a comunica clar, deschis și într-o manieră convingătoare cu semenii săi (cu egalii săi)
 - ✘ Abilitatea de a identifica și de a recunoaște emoțiile celorlalți
 - ✘ Abilitatea de a fi lider de grup
 - ✘ Abilități sociale:
 - ✓ abilitatea de a iniția și de a stabili cu ușurință relații interpersonale,
 - ✓ abilitatea de a asculta activ pe ceilalți - ascultarea activă este cea care încurajează persoana să vorbească deschis și liber; prin ascultare activă se comunică respect pentru ceea ce gândește sau simte interlocutorul și se transmite mesajul nonverbal că este înțeles;
 - ✓ abilitatea de a lua decizii,
 - ✓ abilitatea de a găsi soluții creative la diferitele probleme,
 - ✓ abilitatea de a rezolva conflicte,

- ✓ abilitatea de a cere si de a oferi ajutor etc
- ✓ Abilitatea de a lucra in echipă / grup
- ✓ Abilitatea de a fi deschis și flexibil la ideile, opiniile si gândurile celorlalți
- ✓ Abilitatea de a furniza informații – peer-educator-ul trebuie să furnizeze informații noi, corecte despre HIV/SIDA, BTS-uri, infectii ale aparatului reproducător , metode contraceptive etc; informațiile trebuie transmise într-o manieră care duce la înțelegerea acestora.
- ✓ Abilitatea de a oferi feed-back - de a reacționa (prin cuvinte, gesturi atitudini) la comportamentul celuilalt într-un mod constructiv, pozitiv, cu scopul de a-l susține și ajuta pe celalalt (pe egal) și nu de a-l evalua sau judeca;
- ✓ Să reprezinte un „model” (exemplu) pentru cei din jurul lui

 Un peer – educator va trebui să desfășoare următoarele activități:

- ✓ Să organizeze si coordoneze / medieze discutii despre HIV/SIDA în grupuri mici
- ✓ Să organizeze întâlniri de lucru pe diferite teme educaționale (cu invitați specialiști)
- ✓ Să participe la evenimente publice organizate în sectorul HIV/SIDA
- ✓ Să deruleze întâlniri de lucru regulate
- ✓ Să distribuie materiale informative (pliante, broșuri etc)
- ✓ Să expună postere, afișe, precum și alte materiale educaționale
- ✓ Să prezinte filme -video educaționale
- ✓ Să poarte discutii cu egalii săi (cu „peers”) pe diferite teme educaționale (sexualitate, BTS-uri, infecții si bolile aparatului reproducător etc) și să încurajeze comportamentele fără risc reducând astfel și transmiterea infecției HIV
- ✓ Să îi învețe pe „peers” (egalii săi) cum să își aprecieze / estimeze propriile riscuri / comportamente de risc
- ✓ Să îi învețe pe „peers” (egalii săi) cum să negocieze un act sexual protejat, prin folosirea prezervativului
- ✓ Să îi învețe pe „peers” (egalii săi) cum să foloseasca corect prezervativul, prin demonstrații în cadrul întâlnirilor de lucru
- ✓ Să ofere suport emoțional PLWHA
- ✓ Să viziteze pacienții cu SIDA care sunt spitalizați, precum si pe cei care se află la domiciliu si sunt în imposibilitate de a se deplasa datorită stadiului avansat al bolii
- ✓ Să îi învețe pe „peers” (egalii săi) despre educația sexuală și sănătatea reproducerii (BTS-uri, HIV/SIDA, tratament ARV etc)

Notă:

„Peers” (egalii săi), se referă la persoane seropozitive cu vârste cuprinse între 15 – 19 ani;
Grupul țintă, se referă la persoanele seropozitive cu vârste cuprinse între 15 – 19 ani

CHESTIONAR DE EVALUARE A POTENȚIALILOR PEER-EDUCATORI

Acest chestionar a fost elaborat cu scopul de a vedea dacă abilitățile și caracteristicile d-voastră corespund cu profilul dorit al peer-educator-ului. Vă rugăm să citiți cu atenție întrebările de mai jos și să răspundeți cu sinceritate. Vă informăm că este o cerință **obligatorie** să răspundeți la toate întrebările.

1. Ce cunoști despre peer-education ? De ce îți dorești să devii peer-educator ? Ce te motivează să devii peer-educator ?
2. Ai fost vreodată lider de grup ? Dacă da, cum te-ai simțit în calitate de lider de grup ? Ce acțiuni ai întreprins în calitate de lider de grup ? Care crezi că ar fi principalele tale puncte forte și puncte slabe, în calitate de lider ?
3. Care ar fi așteptările tale dacă ai fi peer-educator ?
4. Cum reacționezi când cineva nu este de acord cu ceea ce gândești ? Cum reacționezi când cineva nu este de acord cu credințele / convingerile tale / sistemul tău de valori ?
5. Cum te-ai simți să vorbești în grupul țintă despre statutul tău de persoană seropozitivă ?
6. Cum te-ai simți să vorbești despre subiecte cum ar fi sexualitatea, metodele contraceptive, ITS-uri, HIV/SIDA etc., cu prietenii tăi ? sau cu grupul țintă ? sau în diferite grupuri mixte ?
7. Te afli în fața unui grup de persoane seropozitive, necunoscute ție, iar obiectivul tău este să le atragi atenția și să îi faci să te asculte. Tema despre care tu ar trebui să vorbești grupului este „cum să negociezi cu partenerul întreținerea unui act sexual protejat”. Descrie o modalitate prin care poți să atragi atenția grupului și să îi faci să te asculte.
8. Descrie 2 situații conflictuale / stresante și modalitățile prin care ai reușit să le faci față.
9. Cum ai acționa și ce i-ai spune / răspunde unui egal de al tău (unui „peer”) dacă ar veni la tine cu următoarele probleme:
 - a) „sunt persoană seropozitivă și iubesc o persoană seronegativă, ce să fac ? ”
 - b) „sunt persoană seropozitivă și as vrea să știu ce metode contraceptive mi-ar afecta tratamentul ARV „
 - c) „sunt persoană seropozitivă, am 16 ani și îmi doresc să cunosc mai multe persoane la fel ca mine, pentru a putea afla mai multe informații despre boala mea, despre cum ar trebui să mă îngrijesc etc”

Optional:

Scrie ceva special despre tine, ceva care te diferențiază de ceilalți oameni ?

Vă rugăm să realizați o scurtă prezentare privind planurile d-voastră de viitor. Pentru a vă ușura munca, răspundeți la următoarele întrebări:

- ce vă propuneți să faceți după absolvirea liceului ?
- ce facultate v-ar plăcea să urmați ?
- în ce domeniu v-ar plăcea să lucrați ?
- ce meserie credeți că vi s-ar potrivi ?

Notă:

„Peers” (egalii săi), se referă în acest caz la persoane seropozitive cu vârste cuprinse între 15 – 19 ani;

Grupul țintă, se referă la persoanele seropozitive cu vârste cuprinse între 15 – 19 ani;

ANEXA 4

PRE/POST - T E S T*

Vă rugăm să citiți cu atenție și să răspundeți la următoarele întrebări:

1. Infecția cu HIV se transmite prin:
 - 1.a. sărut
 - 1.b. contact sexual protejat
 - 1.c. strângere de mână
 - 1.d. contact cu sângele unei persoane infectate HIV
 - 1.e. folosirea în comun a veselei și a tacâmurilor cu o persoană infectată HIV
 - 1.f. folosirea în comun a toaletei cu o persoană infectată HIV
 - 1.g. contact sexual neprotejat
 - 1.h. bazinele de înot
 - 1.i. intermediul lenjeriei
 - 1.j. altele.....
2. Cum se poate transmite HIV de la mamă la copil ?
3. Care este riscul de transmitere al infecției HIV de la mamă la fat , dacă mama urmează tratament ARV ?
 - a) 15%
 - b) 25%
 - c) 40%
4. Femeile care folosesc pilule anticoncepționale sunt protejate împotriva bolilor cu transmitere sexuală (BTS-uri) ?
 - a) Da
 - b) Nu
 - c) Nu știu
5. Enumerați bolile aparatului reproducător feminin și masculin pe care le cunoașteți ?
6. Ce metode contraceptive cunoașteți ? Enumerați-le.
7. Dintre metodele contraceptive cunoscute care pot fi folosite de către persoanele seropozitive ?
8. Ce înseamnă protecția dublă ?
9. Enumerați 2-3 motive pentru care **ați folosi prezervativul** în timpul unui act sexual ?
10. Enumerați 2-3 motive pentru care **nu ați folosi prezervativul** în timpul unui act sexual?

ANEXA 5

CHESTIONAR DE EVALUARE A ATELIERULUI DE FORMARE

Evaluarea voastră ne va ajuta să apreciem cursul care tocmai s-a încheiat. Vă rugăm să parcurgeți tot chestionarul și să răspundeți cu sinceritate la întrebările de mai jos. Puteți folosi spațiile goale pentru comentarii. Sugestiile formulate de voi ne vor ajuta să ne îmbunătățim activitatea și să planificăm viitoarele cursuri de instruire.

Va mulțumim.

ASPECTE TEHNICE

1. În ce măsură a răspuns conținutul cursului problemelor voastre ?

- a) în foarte mare masura
- b) în mare masura
- c) partial
- d) în mica masura
- e) deloc

2. Cum găsiți limbajul și conținutul materialelor pe care le-ați primit ?

- a) excelente
- b) bune
- c) medii
- d) sub medie
- e) slabe

3. Cum apreciați utilitatea materialelor de curs pentru activitatea voastră viitoare de educatori între egali ?

- a) excelente
- b) bune
- c) medii
- d) sub medie
- e) slabe

4. Ce parte din curs vi s-a părut cea mai interesantă ?

- a) Autocunoaștere și comunicare
- b) Valori atitudini și comportamente
- c) Anatomia și fiziologia organelor genitale
- d) Adolescența și modificările specifice perioadei
- e) Sexualitatea, rolurile sexuale și comportament sexual responsabil
- f) Sarcina și îngrijirile necesare
- g) Sănătatea reproducerii și planificarea familială
- h) Metode contraceptive
- i) ITS-uri, HIV/SIDA și infecțiile aparatului reproducător
- j) Prezervativul și negocierea utilizării lui
- k) Peer-education
- l) Lucrul în echipă
- m) Sesiunile practice
- n) Altele.....

5. Ce parte din curs vi s-a părut cea mai puțin interesantă ?

- a) Autocunoaștere și comunicare
- b) Valori atitudini și comportamente
- c) Anatomia și fiziologia organelor genitale
- d) Adolescența și modificările specifice perioadei
- e) Sexualitatea, rolurile sexuale și comportament sexual responsabil
- f) Sarcina și îngrijirile necesare
- g) Sănătatea reproducerii și planificarea familială
- h) Metode contraceptive
- i) ITS-uri, HIV/SIDA și infecțiile aparatului reproducător
- j) Prezervativul și negocierea utilizării lui
- k) Peer-education
- l) Lucrul în echipă
- m) Sesiunile practice
- n) Altele.....

6. Ce alte teme ați fi dorit să fie incluse în acest curs de instruire ?

7. Cum apreciați lucrul cu colegii în timpul sesiunilor atelierului ?

- a) excelent
- b) bună
- c) medie
- d) sub medie
- e) slabă

8. Ce v-a plăcut la formatori ?

Formator: Adina Breazu

.....
.....
.....
.....
.....

Formator: Carina Jalbă

.....
.....
.....
.....
.....

9. Ce nu v-a plăcut la formatori ?

Formator: Adina Breazu

.....
.....
.....
.....
.....

Formator: Carina Jalbă

.....
.....
.....
.....
.....

ASPECTE ORGANIZATORICE

1. Cum vi s-a părut programul training-ului ?

- a) prea lung
- b) prea scurt
- c) suficient
- d) Alte comentarii.....

2. Care este opinia voastră privind modul de organizare al cursului?

Sala de curs

- a) Foarte bună
- b) Bună
- c) Slabă

Cazarea

- a) Foarte bună
- b) Bună
- c) Slabă

Masa

- a) Foarte bună
- b) Bună
- c) Slabă

4. În ce măsură credeți că veți putea pune în aplicare cunoștințele dobândite pe parcursul training-ului, cu colegii voștri ?

- a) voi putea aplica toate cunoștințele și abilitățile dobândite
- b) voi aplica parțial cele învățate
- c) mai am nevoie de pregătire ca să pot aplica ceea ce am învățat la acest curs
- d) Alte comentarii.....

5. Aveți alte comentarii sau sugestii?

6. Pe o scală de la 1 la 5 , unde 1 = foarte nemulțumit și 5 = foarte mulțumit, unde ați situa acest training ?

Incercați valoarea care corespunde:

1	2	3	4	5
F. nemulțumit				F. Mulțumit

